

การศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

The Study of Learning Management Process in English for Communication of Good Practice Schools

นราวุฒิ วิวิธนาการ¹ ศรีสมร พุ่มสะอาด²

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต¹

อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรังสิต²

Narawut Wiwittanakorn¹, Srisamorn Pymsa-ard²

Master of Education Program, Rangsit University¹

Lecturer in Master of Education Program, Rangsit University²

E-mail: narawut.w60@rsu.ac.th¹, srisamorn.p@rsu.ac.th²

Received: April 23, 2020; Revised: May 15, 2020; Accepted: June 6, 2020

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี และ 2) ศึกษาแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 30 คน และ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 160 คน ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และครูจำนวน 8 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามสำหรับครูและนักเรียน และแบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครู 8 คน ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง วิเคราะห์ข้อมูล หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการปฏิบัติของครูและความคิดเห็นของนักเรียนอยู่ระดับมากทุกด้าน และ 2) แนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ 1) ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนรู้ 2) ครูใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เทคนิคการสอนที่หลากหลายและทันสมัย สื่อและนวัตกรรมที่น่าสนใจ และ 3) ครูใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน

คำสำคัญ: กระบวนการจัดการเรียนรู้, ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร, โรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

ABSTRACT

Objectives of this research were to 1) explore the learning management process in English for communication of a good practice school, and 2) explore the guidelines for improving the learning management process in English for communication of a good practice school. Samples comprise of 30 English teachers of Mathayomsuksa Year 3 and 160 of Mathayomsuksa Year 3 students. The samples for interview were 8 school administrators, Head of Foreign Language Subject, and teachers. Researcher collected data by himself. Statistics for data analysis were percentage, mean, standard deviation. The research result revealed that 1)

English learning management process for communication from teachers' practices and students' opinions were at high level in all aspects; and 2) The guidelines for enhancing the English learning management process for communication are 1) teachers be well-prepared for learning management; (2) teachers use interesting activities, diverse teaching techniques and interesting media and innovations; and 3) teachers use a variety of measurement and evaluation methods to suit students with different abilities.

KEYWORDS: Learning Management, English for Communication, Good Practice Schools

บทนำ

ทักษะการสื่อสาร เป็นคุณลักษณะสำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของโลกส่งผลให้มีการสื่อสารกันในลักษณะเป็นเครือข่าย ไร้พรมแดน เกิดมิติสัมพันธ์ในรูปแบบใหม่ๆ โดยใช้ภาษาอังกฤษ ซึ่งจัดเป็นภาษาสากลมาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่ประชาชนนำมาใช้เพื่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ และการอยู่ร่วมกัน ด้วยเหตุนี้หลักสูตรการศึกษาของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย จึงกำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาอังกฤษและบรรจุไว้ในหลักสูตรโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลในประเทศเป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงในสังคม

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ส่งผลให้ประเทศต่าง ๆ มีการปฏิรูปการจัดการศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาให้บุคคลในประเทศเป็นผู้ที่มีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยได้ร่วมกันเสนอกรอบสาระการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 รวมทั้งได้เสนอแนวทางการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในศตวรรษ 21 ไว้อย่างหลากหลาย มีแนวคิดด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ที่มีการเผยแพร่ตามสื่อจำนวนมาก

อย่างไรก็ดี ทักษะสำคัญที่ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริม เป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือ ทักษะการสื่อสาร (Naughton, 2007) โดย

เครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารคือ ภาษาอังกฤษ อันเนื่องจากสังคมมีการยอมรับให้เป็นภาษาโลก (World language) ที่ใช้เพื่อนำเสนอข้อมูลข่าวสาร เชื่อมโยงความรู้ ความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก ตลอดจนการดำเนินชีวิตในมิติต่าง ๆ ดังนั้น โครงสร้างหลักสูตรในประเทศต่าง ๆ ทั้งในประชาคมอาเซียน และสังคมโลกจึงกำหนดให้บรรจุสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษไว้ในหลักสูตรของแต่ละประเทศ โดยมีจุดมุ่งหมายของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (Naughton, 2007) อันจะส่งผลต่อการพัฒนาให้บุคคลในประเทศเป็นผู้มีคุณลักษณะสำคัญตามลักษณะของบุคคลในศตวรรษที่ 21

อารีย์ ปรีดีกุล (2554) ได้สรุปแนวคิดของกลุ่มนักการศึกษาเกี่ยวกับทักษะและคุณลักษณะที่สำคัญของบุคคลในศตวรรษที่ 21 ควรมีลักษณะ 7 ประการคือ 1) ความสนใจใคร่รู้ 2) การมีจินตนาการ 3) การคิดเชิงธุรกิจ 4) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 5) ความคิดสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรม 6) ทักษะการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมและสนใจต่อโลก 7) ทักษะในการสื่อสารเทคโนโลยีและความร่วมมือ นอกจากนี้ ได้ค้นพบจากผลการวิจัยว่า ผู้เรียนจำนวนมากมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารอยู่ในระดับต่ำ กล่าวคือมีความสามารถในการฟัง-พูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ได้บ้าง แต่ไม่มั่นใจว่าจะถูกต้องตามกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์จึงไม่กล้าใช้

ภาษาอังกฤษในการสื่อความหมาย สำหรับทักษะ การอ่านและการเขียน ผู้เรียนส่วนใหญ่ไม่สามารถ ใช้ภาษาอังกฤษได้ดีเท่าที่ควรเมื่ออยู่ในระดับเวที โลก จากการประเมินความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษของกลุ่มประเทศอาเซียนและทั่วโลก พบว่า ประเทศไทย มีความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษอยู่ในลำดับที่ 5 จาก 10 ประเทศ อาเซียน อยู่ในอันดับที่ 42 จาก 44 ประเทศทั่วโลก จากการประเมินของ English Proficiency Index และอยู่ในอันดับที่ 53 จาก 54 ประเทศทั่วโลกจาก การประเมินของ Education First (สมเกียรติ อ่อน วิมล, 2555; กระปุกดอทคอม, 2556)

สาเหตุผลการประเมินความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษของประเทศไทยอยู่ในระดับต่ำ จึง อาจเชื่อมโยงกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร แนวทางการ พัฒนาความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและโรงเรียนจำนวนหนึ่งได้ พยายามแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ซึ่ง สอดคล้องกับนโยบายการปฏิรูปกระบวนการ เรียนรู้ ซึ่งเป็นหัวใจของการปฏิรูปการศึกษาที่ มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ทิศนา แคมมณี (2557, น.1) เสนอไว้ว่า การจัดการ เรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้นจำเป็นต้อง บูรณาการกิจกรรม วิธีสอน รูปแบบการเรียนการสอน เทคนิคการสอน หลักการ แนวคิด จิตวิทยา และทฤษฎีการเรียนรู้ที่หลากหลายเข้าไปช่วยใน การกำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการ เสริมสร้างและช่วยผู้เรียนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ที่ตั้งไว้

จากการศึกษาการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่ มีความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารนั้น การจัดการเรียนรู้ดำเนินการสามด้าน คือ ด้านที่ 1) การเตรียมความพร้อม ด้านที่ 2) กระบวนการ จัดการเรียนรู้ที่ประกอบด้วย 3 ชั้น คือ 2.1) ชั้น นำเสนอ 2.2) ชั้นฝึกปฏิบัติ และ 2.3) ชั้นผลิต และ ด้านที่ 3) คือ การวัดและประเมินผล

ผลการทดสอบทางการศึกษา (O-Net) ภาษาอังกฤษในกลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาต่างประเทศ ของเขตพื้นที่มัธยมศึกษาต่าง ๆ พบว่านักเรียนหลายโรงเรียนมีคะแนนสูงกว่าร้อยละ 50 ของคะแนนเต็ม ในขณะที่นักเรียนบาง โรงเรียนก็มีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ของคะแนน เต็ม ในขณะเดียวกัน ผู้วิจัยได้ศึกษาผลการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นใน แต่ละเขตพื้นที่การศึกษาของจังหวัดปทุมธานี ซึ่ง เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีคะแนน O-Net ค่อนข้างสูง โดยเฉพาะโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ซึ่งมีโรงเรียน มัธยมศึกษาจำนวน 21 โรงเรียน เป็นขนาดใหญ่พิเศษ 13 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และ ขนาดเล็ก 1 โรงเรียน แต่ละขนาดมีนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 สอบได้คะแนน O-Net ภาษาอังกฤษค่อนข้างสูง คือในภาพรวม คะแนน ของทั้ง 21 โรงเรียนอยู่ระหว่างร้อยละ 47.70- 80.31 มีเพียง 5 โรงเรียน ที่คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 (ร้อยละ 23.81-47.13) (สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ซึ่งแสดงว่าโรงเรียนในเขตการศึกษาที่มีผล การสอบ O-Net สูง น่าจะมีกระบวนการ การจัดการเรียนรู้ที่ดี ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ สูง ซึ่งถ้าได้ศึกษาถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ ดังกล่าว ไปขยายผลในโรงเรียนที่มีคะแนนยังไม่ เป็นที่น่าพอใจ น่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ ยกย่องคุณภาพการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร นอกจากนี้โรงเรียนดังกล่าว อาจมี ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางยกระดับการ จัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีคุณภาพสูงขึ้น ผู้วิจัยจึงมี ความสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่มี คะแนน O-Net สูง ซึ่งน่าจะมีแนวปฏิบัติที่ดี ของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เพื่อนำแนว ปฏิบัติที่ดีในการจัดการเรียนรู้ไปเป็นแนวทางใน การปรับกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสารของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาอื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี
2. เพื่อศึกษาแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษได้ดี
2. สามารถนำแนวปฏิบัติที่ดีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในเขตพื้นที่อื่นๆ
3. มีแนวทางการยกระดับผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารตามแนวปฏิบัติที่ดีในกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขต 4 จังหวัดปทุมธานี และในเขตอื่นๆ และจังหวัดอื่นๆ ไปพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพด้านภาษาอังกฤษสูงขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ใช้วิธีการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งเป็นการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากรในการวิจัยนี้ คือ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระ และครูที่สอนภาษาอังกฤษทุกคนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ครูไทย) และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี จากโรงเรียนทั้งหมด 21 โรงเรียน โดยแบ่งโรงเรียนตามขนาดคือ ขนาดใหญ่พิเศษ 13 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 5 โรงเรียน ขนาดกลาง 2 โรงเรียน และขนาดเล็ก 1 โรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 1 คน ครูผู้สอน 2 คน จำนวนครูทั้งหมด 315 คน และจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13,224 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ดำเนินการเลือก/สุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 กำหนดจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนตามขนาดโรงเรียนตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนโรงเรียนตัวอย่าง

ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1.เล็ก	1	1
2.กลาง	2	1
3.ใหญ่	5	1
4.ใหญ่พิเศษ	13	2
รวม	21	5

เลือกโรงเรียนขนาดละ 1 โรงเรียน แต่เนื่องจากโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษมีจำนวน

มากกว่าขนาดใหญ่เป็น 2 เท่า จึงเลือกมา 2 โรงเรียนรวมเป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 5 โรงเรียน

2.2 กำหนดเกณฑ์คะแนนผลสอบ O-Net ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก ไม่ผ่านเกณฑ์ดังกล่าว จึงเหลือกลุ่มตัวอย่างเพียง 4 โรงเรียน คือ ขนาดกลาง 1 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน และ ขนาดใหญ่พิเศษ 2 โรงเรียน

2.3 เลือกโรงเรียนที่ผลคะแนน O-Net สูงที่สุดจากขนาดกลางและขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน สำหรับ ขนาดใหญ่พิเศษ เลือกคะแนนสูงสุดและรองลงมา รวม 2 โรงเรียน รวมโรงเรียนทั้งหมดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 โรงเรียน

2.4 เลือกครูที่สอนภาษาอังกฤษในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศเฉพาะครูชาวไทยทุกคนที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จากทั้ง 4 โรงเรียน จำนวน 30 คน สำหรับตอบแบบสอบถาม การปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้

2.5 สุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนละ 1 ห้อง ซึ่งมีนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 160 คน สำหรับตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ สามารถดำเนินการเพียง 3 โรงเรียน เนื่องจาก โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 1 โรงเรียน มีกิจกรรมไม่สามารถดำเนินการสัมภาษณ์ได้ และโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ยังไม่มีผู้บริหาร จึงสามารถสัมภาษณ์ได้ ผู้บริหารโรงเรียน 2 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 3 คน และครูผู้ช่วย 3 คน รวม 8 คน

การเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำจดหมายขอความอนุเคราะห์ จากวิทยาลัยครูสุริยเทพ มหาวิทยาลัยรังสิต ไปโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 แห่ง เพื่อนัดหมายวันเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกให้ครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบโดยทำความเข้าใจพร้อมกับดำเนินการแจกให้นักเรียนห้องที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามที่ตกลงไว้ โดยผู้วิจัยชี้แจง ตอบและรับกลับคืนด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยพร้อมผู้ช่วยจัดบันทึกข้อมูล ไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูผู้สอน ตามประเด็นที่กำหนด คนละประมาณ 20-30 นาที วันละ 1 โรงเรียนตามที่นัดหมายไว้ล่วงหน้า มีการบันทึกเทปประกอบด้วย (ได้รับอนุญาต)

4. นำบันทึกคำสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

เครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้ มี 3 ฉบับ เป็นแบบสอบถาม 2 ฉบับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง 1 ฉบับ

1. แบบสอบถาม (Questionnaires)

ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1.1 ฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามสำหรับ

ครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบ่งเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของครู มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และให้เติมข้อความในช่องว่างจำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติของครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร 3 ด้าน คือ 1) ด้านการเตรียมความพร้อมของครู 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผล รวม 40 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 5 ปฏิบัติมากที่สุด 4 ปฏิบัติมาก 3 ปฏิบัติปานกลาง 2 ปฏิบัติน้อย และ 1 ปฏิบัติน้อยที่สุด และการเก็บรวบรวมข้อมูล ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารที่ได้ดำเนินการไปแล้วและความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended-Question) จำนวน 3 ข้อ

1.2 ฉบับที่ 2 เป็นแบบสอบถามสำหรับ

นักเรียนมีลักษณะและแนวทางการถามคำถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติของครู 3 ด้าน ตอนที่ 1 มี 3 ข้อ ตอนที่ 2 มี 40 ข้อ และตอนที่ 3

ถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนที่ชอบ สนุก เรียนได้ดี มี 4 ข้อ ผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน พบว่า ทุกข้อคำถาม มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และแบบสอบถามสำหรับครูมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 จากการทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ส่วนแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 จากการทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน

2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบชนิดมีโครงสร้าง สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระ

แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้อำนวยการโรงเรียน ประกอบด้วย การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและนักเรียน เกี่ยวกับ 1) เตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีรวมทั้งการวัดและประเมินผล และ 3) ปัญหาอุปสรรคในการเรียนภาษาอังกฤษและแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

แบบสัมภาษณ์หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้และครูประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ 2) การจัดการเรียนรู้รวมทั้งการวัดและประเมินผล และ 3) ปัญหาและการแก้ปัญหาเพื่อยกระดับการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ข้อมูลการปฏิบัติของครูและความคิดเห็นของนักเรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่

3 ทั้ง 3 ด้านคือ 1) การเตรียมความพร้อม 2) การจัดการเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลทั้ง 40 ข้อ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำมาแปลผลระดับการปฏิบัติโดยใช้เกณฑ์แปลผลของเบสท์ (สัญญาวุฒิสาร, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	การแปลผลการปฏิบัติหรือความคิดเห็น
4.50 – 5.00	การปฏิบัติสำหรับครูหรือความคิดเห็นสำหรับนักเรียนระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	การปฏิบัติสำหรับครูหรือความคิดเห็นสำหรับนักเรียนระดับมาก
2.50 – 3.49	การปฏิบัติสำหรับครูหรือความคิดเห็นสำหรับนักเรียนระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	การปฏิบัติสำหรับครูหรือความคิดเห็นสำหรับนักเรียนระดับน้อย
1.00 – 1.49	การปฏิบัติสำหรับครูหรือความคิดเห็นสำหรับนักเรียนระดับน้อยที่สุด

3. ปัญหา อุปสรรคและแนวทางการยกระดับผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและความคิดเห็นเพิ่มเติมซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4. วิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละประเด็นบันทึกผลการสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษากระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการปฏิบัติของครูและความคิดเห็นของนักเรียน

1.1 กระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการปฏิบัติของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยปฏิบัติ คือด้านการวัดและ

ประเมินผลลำดับที่ 1 รองลงมาด้านการจัดการเรียนรู้ และการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่

เห็นว่า ครูปฏิบัติด้านการวัดผลประเมินผลลำดับที่ 1 และลำดับรองลงมาเช่นเดียวกัน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนจากการปฏิบัติและความคิดเห็นของนักเรียนในภาพรวม

กระบวนการการเรียนรู้ในภาพรวม	การปฏิบัติของครู			ความคิดเห็นของนักเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านการเตรียมความพร้อม	4.10	0.40	มาก/3	4.08	0.63	มาก/3
2.ด้านการจัดการเรียนรู้	4.12	0.35	มาก/2	4.12	0.59	มาก/2
1) ชี้นำเสนอ	4.26	0.53	มาก/1	4.15	0.64	มาก/1
2) ชี้นำฝึกปฏิบัติ	3.99	0.46	มาก/3	4.10	0.62	มาก/3
3) ชี้นำผลผลิต	4.12	0.35	มาก/2	4.12	0.59	มาก/2
3.ด้านการวัดและประเมินผล	4.22	0.52	มาก/1	4.12	0.69	มาก/1
รวม	4.15	0.38	มาก	4.10	0.59	มาก

1.2 กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการปฏิบัติของครูและตามความคิดเห็นของนักเรียน จำแนกตามชี้นำเสนอ ชี้นำฝึกปฏิบัติ และชี้นำผลผลิต

1.2.1 ชี้นำเสนอ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ชี้นำเสนอจากการปฏิบัติของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ

ในรายละเอียด ปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่องซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติของครู ชี้นำเสนอในภาพรวมอยู่ในระดับมากและในรายละเอียด นักเรียนมัธยมเห็นว่าครูปฏิบัติมากทุกเรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกระบวนการจัดการเรียนรู้จากการปฏิบัติของครูและความคิดเห็นของนักเรียน ชี้นำเสนอ

กระบวนการการเรียนรู้ชี้นำเสนอ	การปฏิบัติของครู			ความคิดเห็นของนักเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. มีการนำเสนอเนื้อหาใหม่	4.07	0.98	มาก	4.03	0.90	มาก
2. มีการให้ข้อมูลทางภาษาแก่ผู้เรียน	2.33	0.55	มาก	4.29	0.19	มาก
3. มุ่งเน้นการให้ผู้เรียนได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริง	4.37	0.56	มาก	4.21	0.18	มาก
4. ให้นักเรียนใช้ภาษาด้านการออกเสียงตามที่ใช้กันจริง	4.23	0.63	มาก	4.11	0.84	มาก
5. ให้นักเรียนใช้ภาษาด้านความหมาย คำศัพท์และโครงสร้างไวยากรณ์เหมาะสมกับสถานการณ์ต่างๆ ควบคู่ไปกับการรู้กฎเกณฑ์	4.30	0.65	มาก	4.12	0.80	มาก
รวม	4.26	0.53	มาก	4.15	0.64	มาก

1.2.2 ชี้นำฝึกปฏิบัติ

กระบวนการจัดการเรียนรู้ชี้นำฝึกปฏิบัติจากการปฏิบัติของครูในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และใน

รายละเอียดครูปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติของครูชี้นำฝึกปฏิบัติภาพรวมอยู่ในระดับมาก

และนักเรียนมีความคิดเห็นว่าครูปฏิบัติในระดับ
 มากทุกเรื่อง ดังแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากการปฏิบัติของครูและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นฝึกปฏิบัติ

กระบวนการการเรียนรู้ชั้นฝึกปฏิบัติ	การปฏิบัติของครู			ความคิดเห็นของนักเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. เป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อยๆ ปล่อยให้ทำเองมากขึ้น	4.07	0.52	มาก	4.06	0.79	มาก
2. ใช้การฝึกปฏิบัติแบบกึ่งควบคุมซึ่งมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนจดจำรูปแบบของภาษาได้	4.17	0.65	มาก	4.06	0.83	มาก
3. เน้นความถูกต้องของภาษาเป็นหลัก	4.13	0.68	มาก	4.08	0.86	มาก
4. ท่านฝึกการใช้โครงสร้างประโยคตามบทเรียน	4.23	0.53	มาก	4.24	0.81	มาก
5. มีการให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนรู้ว่าตนใช้ภาษาได้ถูกต้องหรือไม่	4.17	0.65	มาก	4.21	0.83	มาก
6. ให้ผู้เรียนฝึกด้วยการเขียนเพื่อให้ผู้เรียนฝึกความแม่นยำในการใช้	4.13	0.49	มาก	4.23	0.79	มาก
7. มีการนำผู้เรียนออกไปศึกษานอกสถานที่	5.27	0.53	มาก	4.09	0.86	มาก
8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนวิพากษ์วิจารณ์กันเองโดยใช้ภาษาอังกฤษในการนำเสนองานหน้าชั้นเรียน	3.77	0.85	มาก	4.21	0.84	มาก
9. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการให้คะแนนเพื่อนร่วมชั้นในการทำกิจกรรมภาษาอังกฤษ	3.93	0.87	มาก	4.07	0.83	มาก
10. ผู้เรียนสามารถนำเสนองานโดยใช้รูปแบบที่หลากหลายไม่ตายตัวตามความถนัดของตนเอง	4.10	0.66	มาก	3.90	0.98	มาก
11. ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับวิชาภาษาอังกฤษ	3.97	0.67	มาก	3.91	0.92	มาก
12. นำผลการเรียนภาษาอังกฤษของผู้เรียนแจ้งให้ผู้เรียนทราบโดยละเอียดเพื่อนำไปสู่การพัฒนา	9.23	0.77	มาก	4.06	0.85	มาก
13. นำผู้เรียนไปยังสถานที่ที่เอื้อต่อทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษ	3.47	1.04	มาก	4.16	0.85	มาก
14. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเจ้าของภาษา	4.00	0.83	มาก	3.99	0.84	มาก
15. ให้ผู้เรียนเรียนรู้และเข้าใจวัฒนธรรมต่างชาติที่มีผลรวมมาถึงการใช้ภาษาอังกฤษ	4.13	0.37	มาก	4.26	0.75	มาก
รวม	4.17	0.40	มาก	4.10	0.62	มาก

1.2.3 ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร
 กระบวนการจัดการเรียนรู้ชั้นการใช้ภาษา
 เพื่อการสื่อสาร จากการปฏิบัติของครูในภาพรวม
 อยู่ในระดับมาก และในรายละเอียดครูปฏิบัติอยู่ใน

ระดับมากทุกเรื่อง ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ
 นักเรียนที่มีต่อการปฏิบัติของครูในภาพรวมอยู่ใน
 ระดับมากและนักเรียนมีความคิดเห็นว่าคุณครูปฏิบัติ
 ในระดับมากทุกเรื่องดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูจากการปฏิบัติและความคิดเห็นของนักเรียนชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

กระบวนการจัดการเรียนรู้ชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	การปฏิบัติของครู			ความคิดเห็นของนักเรียน		
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1. เป็นเพียงผู้แนะนำ แต่ให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติทางการพูด ฟัง อ่าน และเขียน	4.07	0.58	มาก	4.19	0.75	มาก
2. ทำให้ผู้เรียนเข้าใจถึงความสำคัญและจำเป็นในการเรียนรู้ด้านภาษา	4.37	0.49	มาก	4.18	0.80	มาก
3. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้เองโดยอิสระภายใต้สถานการณ์ต่างๆ ที่พบในชีวิตจริง	3.97	0.67	มาก	4.08	0.89	มาก
4. ผู้เรียนมีโอกาสนำความรู้ทางภาษาที่เคยเรียนมาใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ในชั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	3.97	0.67	มาก	4.05	0.92	มาก
5. มีการปรับแก้การใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนแล้วให้ผู้เรียนลองนำเสนอใหม่	4.13	0.43	มาก	4.11	0.69	มาก
รวม	4.10	0.37	มาก	4.12	0.59	มาก

2. แนวทางการยกระดับผลการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียน

2.1 โรงเรียนมีนโยบายให้เน้นการส่งเสริมคุณภาพด้านภาษาอังกฤษ เช่น มีโครงการและเปลี่ยนนักเรียนไปต่างประเทศ จัดค่ายภาษาอังกฤษ จัดหลักสูตรที่เป็นโปรแกรมพิเศษ จัดห้องเรียนพิเศษ สนับสนุนให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น ศิลปหัตถกรรมนักเรียน ให้นักเรียนใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ และสนับสนุนให้ครูได้รับการอบรมและพัฒนาทักษะด้านภาษารวมทั้งการไปศึกษาดูงานในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนให้ครูใช้สื่ออุปกรณ์ที่ทันสมัย เช่น Smart Board เพื่อให้การเรียนภาษาอังกฤษเป็นเรื่องสนุกสนาน และไม่อยากจนเกินความสามารถของนักเรียน

2.2 โรงเรียนจัดทำหลักสูตรเพิ่มเติมจากหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ อาจเป็นจากต่างประเทศหรือโรงเรียนที่มีคุณภาพสูง เช่น โรงเรียนในโครงการ World Class Standard หรือโรงเรียนนานาชาติ เป็นต้น สนับสนุนให้ครูใช้แบบทดสอบของตนเอง หรือของหน่วยงานที่มีมาตรฐาน เช่น สถาบันภาษาต่างๆ นอกจากนี้ควรมีการทำข้อสอบโดยมีผู้เชี่ยวชาญจากมหาวิทยาลัยอื่น เป็นอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย โดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยนั้น เป็นผู้ตรวจสอบ

คุณภาพและอาจใช้แบบทดสอบของตนเอง แต่อิงข้อสอบ O-Net เข้าไปในเนื้อหาด้วย

3. แนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

3.1 ครูมีการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนรู้โดยเตรียมรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน เตรียมความพร้อมของเรื่องที่จะสอนอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะเนื้อหาที่จะนำมาใช้ และเนื้อหาที่เสริมความรู้เพิ่มเติม รวมทั้งวางแผนการใช้ห้องเรียนอุปกรณ์ให้เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมและเหมาะสมกับเวลาที่มี

3.2 ครูใช้กิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เทคนิคการสอนใหม่ๆ ที่หลากหลายและทันสมัย สื่อและนวัตกรรมที่น่าสนใจ เช่น เพลง ภาพยนตร์ การ์ตูน ดารานักแสดงที่นักเรียนชอบ คลิปวิดีโอ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนเพื่อให้นักเรียนสนใจและพร้อมในการเรียน นอกจากนี้ครูควรให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ ทำให้ดูก่อนในแบบ I do, You do, We do เป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้ และลงมือปฏิบัติร่วมกัน และควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการฝึกทักษะภาษา ตลอดจนครูควรใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนมาก ๆ เท่าที่จะทำได้ พร้อมทั้งเสนอแนะให้นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวันด้วย

3.3 ครูทำความเข้าใจกับระบบการวัดและการประเมินผล ทั้งระดับเขตพื้นที่และระดับประเทศ เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาการล่าช้าของระบบได้ (ต้องทำพร้อมกันทั้งประเทศ) นอกจากนี้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ให้ผู้เรียนรู้ผลประเมินทันที เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขทักษะทางภาษาตามเกณฑ์การวัดที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน และมีการติดตามผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไขในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

อภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติ กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของโรงเรียนที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี ในภาพรวมทุกขั้นตอนจากการปฏิบัติของครู มีการปฏิบัติอยู่ระดับมากทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ทั้ง 3 ชั้น และการวัดและประเมินผลโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านที่ 3 การวัดและการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนรู้ และ ด้านที่ 1 การเตรียมความพร้อมตามลำดับ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะครูที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกคน ส่วนมากร้อยละ 46.7-96.4 เคยรับการอบรม เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ศึกษาค้นคว้าจากตำราและเอกสารและทำวิจัยเกี่ยวกับ การจัดการเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตราที่ 30 ให้ผู้จัดการศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับ (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ.2562) ในขณะที่ครูได้ทำแนวคิดและแนวทางในการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารของ กรมวิชาการ (2545) โดยนำเสนอขั้นตอนในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารมี 3 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการนำเสนอเนื้อหา โดยขั้นตอนนี้ครูจะให้ข้อมูลทางภาษาแก่

มุ่งเน้นการให้ผู้เรียน ได้รับรู้และทำความเข้าใจเกี่ยวกับความหมาย และรูปแบบภาษาที่ใช้กันจริง 2) ขั้นการฝึกปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษาที่จะเรียนรู้ใหม่ ในลักษณะของการฝึกแบบควบคุม หรือ ชี้นำ (Controlled Practice/ Directed Activities) โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้นำในการฝึกไปสู่การฝึกแบบค่อย ๆ ปลดปล่อยให้ทำเองมากขึ้น เป็นแบบกึ่งควบคุม (Semi-Controlled) และ 3) ขั้นการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Production) เป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดขั้นหนึ่ง เพราะการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เปรียบเสมือนการถ่ายโอนการเรียนรู้ภาษาจากสถานการณ์ในชั้นเรียน ไปสู่การนำภาษาไปใช้จริงนอกชั้นเรียน การฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยทั่วไป มุ่งหวังให้ผู้เรียน ได้ลองใช้ภาษาในสถานการณ์ต่างๆ ที่จำลองจากสถานการณ์จริง หรือที่เป็นสถานการณ์จริงด้วยตนเอง โดยครูผู้สอนเป็นเพียงผู้แนะแนวทางเท่านั้น ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว เน้นการใช้การสอนที่หลากหลาย เน้นการฝึกปฏิบัติซึ่งคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ (Smith & Ragan, 2005 และสุมาลี ชัยเจริญ, 2557)

นอกจากนี้ ครูจัดการเรียนรู้ทุกขั้นตอนอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งกล่าวว่า โรงเรียนให้การสนับสนุนและส่งเสริมครูให้เข้ารับการอบรมสัมมนา และร่วมโครงการต่าง ๆ เพื่อยกระดับผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ รวมทั้งมีโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ โครงการแลกเปลี่ยนครูและนักเรียนไปต่างประเทศ ทุกปี ตลอดจนส่งนักเรียนให้เข้าประกวดต่าง ๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งน่าจะส่งผลให้ครูมีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ การที่นักเรียนมีความคิดเห็นว่าเป็น ครูปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับการปฏิบัติจริงของครู ทั้งนี้เป็นเพราะนักเรียนในทุกโรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษดังกล่าวแล้ว ซึ่งส่งผลให้นักเรียนของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่ละขนาด ได้คะแนน O-Net สูง ซึ่งกล่าวได้ว่า ทั้งครูและนักเรียนได้

แลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดกิจกรรมพร้อมกันจึงมีความคิดเห็นตรงตามสภาพจริง การปฏิบัติของครูจึงกล่าวได้ว่า กิจกรรมต่าง ๆ จากกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครูเป็นแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกัน จะทำเป็นแนวทางในการยกระดับคุณภาพนักเรียนด้านการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

2. สำหรับแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) และครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ซึ่งนักเรียนมีผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (O-Net) สูงเป็นลำดับที่ 1 ในโรงเรียนทั้งขนาดใหญ่พิเศษ ขนาดใหญ่ และขนาดกลาง ซึ่งเป็นแนวทางปฏิบัติที่มั่นใจได้ว่า จะสามารถนำไปยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษให้มีคุณภาพได้กับโรงเรียนจากขนาดดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารมณ์ มณีรัตน์, อมลวรรณ วีระธรรมโม, และศิริรัตน์ สีนประจักษ์ผล (2560) ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้แนวทางการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีทักษะการพูดภาษาอังกฤษดีขึ้น และนักเรียนมีความพึงพอใจกระบวนการเรียนการสอนระดับมากที่สุด ดังนั้น แนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวสมควรนำไปปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนภาษาอังกฤษที่มีความสนใจที่จะพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ควรนำผลการวิจัยที่เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แต่ละขั้นตอนที่ครูปฏิบัติมากที่สุดและรองลงไปทดลองปฏิบัติในชั้นเรียนและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

1.2 โรงเรียนควรสนับสนุนให้ครูได้ปฏิบัติตามแนวทางยกระดับการจัดการเรียนรู้ที่น่าเสนอ

ไว้ ทั้งนี้อาจปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

1.3 โรงเรียนและครูในเขต 4 และเขตอื่นๆ ของจังหวัดปทุมธานีที่สนใจแนวทางการยกระดับการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารจากข้อค้นพบไปทดลองพัฒนาผลการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนให้มีคุณภาพ โดยดำเนินการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. มีการเตรียมความพร้อมก่อนจัดการเรียนรู้โดยเตรียมรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เอื้อต่อผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน

2. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เทคนิคการสอนที่หลากหลายและทันสมัย สื่อและนวัตกรรมที่น่าสนใจ เช่น เพลง ภาพยนตร์ การ์ตูน ดารานักแสดงที่นักเรียนชอบ คลิปวิดีโอ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่สอนเพื่อให้นักเรียนสนใจและพร้อมในการเรียน และเน้นให้นักเรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยครูเป็นผู้ชี้แนะ

3. ครูควรทำความเข้าใจกับระบบการวัดและการประเมินผล และใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน และนำผลไปปรับปรุงแก้ไขผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการตามติดผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและแก้ไขในการเรียนการสอนครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยในโรงเรียนพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ ด้วยวิธีการวิจัยเดียวกัน เพื่อเพิ่มการยืนยันกระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในโรงเรียนโดยการสังเกตกระบวนการจัดการเรียนรู้ของครู

2.3 ควรมีการศึกษาจากพฤติกรรมหรือรูปแบบการเรียนของนักเรียนที่เรียน

ภาษาอังกฤษได้ดี (Learning Style) สำหรับเป็น
ข้อเสนอแนะแก่นักเรียนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระปุกดอทคอม. (2556). *EF เผยอันดับทักษะภาษาอังกฤษของทั่วโลก ไทยแย่สุดเป็นที่*. สืบค้นเมื่อวันที่ ธันวาคม 15, 2562, จาก <http://education.kapook.com>.
- ทิตินา แคมมณี. (2557). *ปลูกโลกการสอนให้มีชีวิตสู่ “ห้องเรียนแห่งศตวรรษใหม่”*. เอกสาร ประกอบการประชุมวิชาการ เรื่อง *อภิวังการการเรียนรู้ สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย*. 6-8 พฤษภาคม 2557.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562. (2562, 26 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 (ตอนที่ 57 ก), น. 49-53.
- อารีย์ ปรีดีกุล. (2554). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะการฟัง-พูดภาษาอังกฤษตาม หลักการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารและการเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐานเพื่อเสริมสร้าง ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ*. (วิทยานิพนธ์หลักสูตรดุขฎิบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยนเรศวร).
- สมเกียรติ อ่อนนิมล. (2555). *บันทึกอาเซียน: “สุรินทร์” ชี้ รัฐฯต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาก่อนสายเกินกู้กลับ*. สืบค้นเมื่อวันที่ ธันวาคม 15, 2562, จาก <https://www.dailynews.co.th/article/118037>
- สุมาลี ชัยเจริญ. (2557). *การออกแบบการสอน: หลักการทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. ขอนแก่น : หจก.โรงพิมพ์แอนนาออฟเซต.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ผลการสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2561*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อาภรณ์ มณีรัตน์, อมลวรรณ วีระธรรมโม, และศิริรัตน์ สินประจักษ์ผล (2560). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาทักษะการพูดเรื่องราวท้องถิ่น จังหวัดสงขลา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 17(2), 15-23.
- Noughton, J. (2007). *Microsoft makes face book a club you don't want to join*. Retrieved December 16, 2019, from <http://www.guardian.co.uk/business/>.
- Smith, P.L. & Regan, T.I. (2005). *Instructional Design*. New Jersey: John Wiley & Sens, Inc.